

Kiinduló elgondolások

a Jász-Nagykun-Szolnok megyei területi tervek megújításához

Elfogadta:

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés
7/2018. (II.16.) számú határozatával

Tartalom

Tartalom	2
1. Nagytérségi összefüggések, külső kapcsolatok.....	3
2. A térségi területfelhasználás helyzete	5
2.1. A térszerkezet és a területfelhasználás alakulása	5
2.2. Jász-Nagykun-Szolnok megye településrendszere.....	7
3. Előzetes javaslat a területfejlesztési koncepció (2021-2027) célrendszerére	10

1. Nagytérségi összefüggések, külső kapcsolatok

Jász-Nagykun-Szolnok megye 1876-ban jött létre a történelmi Jász Kerületből, Nagykun Kerületből és Külső-Szolnok vármegyéből. Mai alakzata lényegében az 1950-es átszervezéskor rögzült. A két magyarrá lett keleti nép lakta és a tiszai megyerészek együttélése és összetartozása alföldi léptékben már-már tradicionális. Ezt erősítette az is, hogy a megye központja nem egyik nagy és történelmi városa, hanem a kor adottságai között kedvező fekvésű és akkor növekvő gazdasági súlyú, modernizálódó Szolnok lett.

Ez a város mindig fontos pont volt a Duna-völgyi kelet-nyugati nemzetközi tranzitforgalomra merőleges akadályt képező Tiszán való átkelés folyamatos lehetősége miatt az ország keleti felében. Ezt a szerepét az ipari forradalom keretében gyorsan kiépülő vasúthálózat egy évszázadra el is túlozta a regionális közlekedési csomópont vélelmét keltve és ehhez kötődve gazdaságában és intézményeiben méretéhez képest a megye rovására is túlfejlesztve a várost. A közúti közlekedés előtérbe kerülése ismét csak klasszikus átkelőhelyé tette Szolnokot, ami együtt járt ugyan a gyorsforgalmi úti kapcsolódás megoldásának elhúzóásával és a két folyó három partján fekvő város tartós belső közlekedési gondjaival, a korábbi gazdasági és intézményi szerep csökkenésével, de lehetővé tette egy megújuló, élhető megyeszékhely formálódását és a megye többi térsége és városa új erőre nyeresét is.

Napjainkra a megye két regionális léptékű térségi szervező központjává az igazgatási-szolgáltató funkciójú megyeszékhely és a termelési központtá fejlődött Felső-jászsági ipari agglomeráció /Jászberény-Jászfényszaru-Jászárokszállás háromszög/ vált. A rurálisabb tiszántúli térségekben a középfokú központi jellegű, de csak helyi léptékű gazdaságú Karcag, Mezőtúr és Tiszafüred lát el térszervező szerepet. A megyeszékhelyhez viszonylag kiterjedt településegüttes kapcsolódik, amelynek társközpontja a termelési központ jellegű Törökszentmiklós és Martfű.

Ezen belső változások hatással voltak a nagytérségi kapcsolatokra is, amelyek közül egyre inkább az erőteljesen formálódó budapesti metropolisz térség hatása vált dominánssá.

A megye a mai Magyarország keleti felének közepén, a Tisza folyó által markánsan kettéosztva elterülő alapvetően sík vidék, az ún. Közép-Tisza-vidék. Területét északról a Mátra hordalékkúpja, keletről a Hortobágy, délről a Hármaskörös völgye, nyugatról a Homokhátság és a Gödöllői-dombság határolják. A térséget a Tisza fűzi fel északról délre, inkább elválasztva, mint összekötve az egykori nagytérségen elterülő nyugati és keleti megyerészeket.

A globális és regionális térszerkezeti erővonalak a 21. század elején a közelmúlt változásai és fejlesztései nyomán elkerültek, vagy csak érintik a megyét. A legnagyobb változást a 4. sz. főút és a 100. sz. vasúti fővonal szerepének múlt századvégi csökkenése jelentette a nemzetközi kapcsolatok átstrukturálódása miatt. A változások Szolnok vasúti csomóponti és logisztikai szerepét számottevően csökkentették. A Budapest-Szolnok-Debrecen-Nyíregyháza-Záhony közlekedési főirány korábbi térszervező szerepének utóregése volt az Észak-alföldi régió létrehozása, ami valós gazdasági és térségi kötődések hiányában csak újraelosztási szint volt és területi statisztikai egység – NUTS II – maradt. Létével nem hatott kedvezően a megye fejlődésére az újévezred elején, mivel a formalizált kapcsolati- és intézményrendszert eltérítette a tényleges alapoktól.

Napjainkban a nemzetközi gazdaság meghatározó növekedési tengelye és közlekedési folyosója a Duna-völgyéhez igazodó Belgrád-Szeged-Kecskemét-Budapest-Győr-Bécs főirány. Ez a Balkán és a Nyugat-Európa Bécsi-medencén keresztüli összeköttetését biztosítja hagyományosan. Hazánkban ez az M5-M0-M1 tengelyt jelenti. Ehhez kapcsolódnak Szegednél, illetve Kecskemétnél Románia Déli-Kárpátok két oldalán (Dél-Erdély, Olténia, Munténia) kialakult gazdasági centrumait feltáró gyorsforgalmi utak. Magyarországon ezek az M43, illetve M44, az utóbbi halad át a megyén a Tiszazugban. Az M5 tengelyre való felfűződés lehetőséget a formálódó Szolnok-Kecskemét együttműködés alapozhatja meg, ennek fizikai feltétele az M8 megépülése a két megyeszékhely között.

A másik hazai növekedési tengely az M3 és a 80. sz. vasúti fővonallal összekötött Budapest-Hatvan-Miskolc irány. Ehhez erőteljesen kapcsolódnak a Felső-Jászság ipari és a Tisza-tavi térség turisztikai települései.

A nemzetközi jelentőségűvé vált fővárosi agglomeráció országban betöltött súlya és a társadalmi-gazdasági fejlődés szuburbanizációs tendenciái nyomán kibontakozott egy Budapest metropolisz térség. Ennek potenciális külső gyűrűjén elhelyezkedő társközpont Szolnok és Jászberény. A Jászság gazdasági súlya, közelsége és M3 általi feltártsága miatt már-már része a metropolisz térségnek, míg a megyeszékhely és településegysége erőteljesebb kapcsolódását hátráltatja az M4 megvalósításának sorozatos elhúzódnása.

A megyét északról délre átszelő Tisza a valós nemzetközi regionális együttműködés egyetlen lehetőségét adja a vízgazdálkodás és a környezetvédelem terén. Ezt segítő jött létre a Tisza-Ökorégió létrehozását célzó koncepció megyei szinten, míg Szolnok a Tisza fővárosaként határozta meg a város fejlődési irányát.

A megye 7 megyével való szomszédságából következik a minden irányú nyitottsága. A hagyományok, a földrajzi korlátok, a kiépült infrastruktúra és a településhálózat által meghatározva Heves, Pest és Bács-Kiskun megyék, illetve a főváros felé erőteljesek a kapcsolatok minden szinten. Békés és Csongrád-Csanád megyék irányába a szomszéd települések szintjén léteznek megyehatáron átnyúló együttműködések. Hajdú-Bihar felé pedig hivatalos és szervezett szolgáltatást igénybe vevő kapcsolódás a jellemző.

Sajátos együttműködési forma a 4 megye periferiáit összekötő Tisza-tó tájéka fejlődését elősegítő térségi fejlesztési tanácsi szerveződés.

A megyén belüli Tiszához kapcsolódó térszerkezeti törésvonal eltérő lehetőséget ad a megye nyugati és keleti felének. A Jászság és Dél-Heves térségében Jászberény-Jászfényszaru-Jászárokszállás-Hatvan-Gyöngyös központú új nemzetközi léptékű növekedési zóna fejlődik, míg Szolnok-Cegléd-Kecskemét térségében potenciálisan hasonló bontakozhat ki. Mindkettő a Budapest metropolisz térségének részévé fog válni. Az M44 által feltárt Tiszazug kapcsolataiban is léptékváltás alakulhat ki. A megye keleti felének térségi központjai – Tiszafüred, Karcag, Mezőtúr – gazdaságának foglalkoztatási célzatú megerősödése tájszervező szerepüket fokozhatja. Együttműködésüket a megye nyugati felével fokozni szükséges.

Az együttműködés és kapcsolatrendszer új formája a megyei székhelyű ipari, kereskedelmi és szolgáltató vállalkozások regionális hálózatosodása (Elektrolux, Jász Plasztik, Szatmári Kft, Coop-Star, Coop-Szolnok, Tiszamenti Regionális Vízművek). Ez a megye gazdasági súlyára is kedvező hatással van.

2. A térségi területfelhasználás helyzete

2.1. A térszerkezet és a területfelhasználás alakulása

A **területfelhasználás rendje** alapvetően nem változott a hatályos megyei tervületrendezési terv elfogadása óta. A változások a megvalósult és folyamatban lévő beruházásokhoz köthetők.

Ezek összefoglalóan a következők:

- Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése (VTT) keretében kiépült árapasztó tározók és a nagyvízi medret érintő beavatkozások,
- a 100. sz. és 120. sz. vasúti fővonalakon a 160 km/h sebességű forgalmat lehetővé tevő kapacitásbővítés és a kapcsolódó közúti fejlesztések,
- M4 és M44 építésének megkezdése,
- turisztikai kerékpárút fejlesztések a megyeszékhely és a Tisza-tó térségében,
- közlekedésbiztonsági célzatú hivatásforgalmi kerékpárút építések és közúti csomópont kialakítások a nagyobb települések belterületein,
- a telephelyek számának és kínálatának bővülése a megye gazdasági centrumaiban.

A megye térszerkezetének aktualizált **jövőképe a hatályos megyei területfejlesztési koncepció** alapján a következő:

- a) Budapest metropolisztérséghez szorosan kapcsolódik a Jászság és a Szolnok-Törökszentmiklós-Martfű vonzaskörzete az M3, M4 és M5 autópályák, a 100. sz., a 120. sz. vasúti fővonalak, valamint a „csapágyvárosok” rendszerében az M8, M32 gyorsforgalmi utak, a 32. sz. főút és a 82. sz. vasútvonal által feltárva.

- b) A Felső-jászsági ipari agglomeráció és Nagykáta, Hatvan, Gyöngyös vonzáskörzete új növekedési zónát alkotva a metropolisztérség részévé válik. A Jászságban a Jászfényszaru-Jászárokszállás-Jászberény ipari háromszög sokszöggé bővül Jászapáti és Jászkisér bekapcsolódásával. A területi munkamegosztás elmélyülése nyomán növekszik a térség városias jellege.
- c) Szolnok-Cegléd-Kecskemét központokkal az M8 tengely mentén – a Közép-Alföldön – kialakul egy nemzetközi jelentőségű gazdasági pólus térség.
- d) Az M4 (Szolnok-Szajol-Törökszentmiklós-Kisújszállás-Karcag irány) kiépülésével a Nagykunság szerepe fokozatosan minden téren megerősödik. A gazdasági bázis új eleme a gyógyfürdők (Berekfürdő, Kisújszállás, Tiszafüred, Karcag, Túrkeve, Mezőtúr) szolgáltatásai iránt növekvő kereslet.
- e) Az M44 gyorsforgalmi út kiépülésével erősödik Kunszentmárton térsége gazdasági-logisztikai szerepe a négy megyeszékhely – Kecskemét, Szolnok, Szeged, Békéscsaba – vonzásának peremén.
- f) A Tisza-tó térsége az ország keleti felének kiemelt rekreációs zónájává lesz (Abádszalók, Berekfürdő, Karcag, Tiszafüred centrumokkal) egy turisztikai régiót képezve Debrecen-Hortobágy-Hajdúszoboszló térségével. Ez a kiemelt desztináció összefogva az Eger-Bükk turisztikai célterülettel nemzetközi jelentőségűvé válik.
- g) A Tiszazug és Mezőtúr térsége a kialakuló Körös-menti együttműködésben fontos agrár- és turisztikai zóna. A térség turisztikai központja Cserkeszlő. Mezőtúr, Szarvas és Szentes az agrár- és vidékfejlesztés oktatási, kutatási bázisává fejlődik.
- h) A belső perifériák – Kunhegyes térsége, Tiszazug, Szolnoktól északra fekvő Tisza-menti települések – kapcsolatai bővülnek a városokkal. Ezt a felújított alsóbbrendű úthálózat, a megújuló közösségi közlekedés és a bővülő infokommunikációs rendszerek is szolgálják.
- i) A Tisza-mentén az árvízbiztonság teljes kiépítésével párhuzamosan kialakul egy nemzetközi ökorégió. Szolnok, mint a Tisza fővárosa tájgazdálkodási tudásközponttá válik. A Zagyva folyó megújult vízrendszere a mezőgazdaság diverzifikálásának és a rekreációs kínálat bővítésének meghatározó eleme lesz. Az agrárgazdaság az adottságok jobb hasznosítása révén fontos szerepet kap a helyi élelmiszer- és energetikai ellátásban.

2.2. Jász-Nagykun-Szolnok megye településrendszere

A megyében 78 település található: 1 megyei jogú város, 21 város és 56 nagyközség, illetve község.

A megye településhálózata kialakulnak tekinthető. A Duna-Tisza-közi megyefélen „város és vidéke” típusú a hálózat Szolnok és Jászberény központtal. A Tiszántúlon legmarkánsabb a nagykunsági városvonal – Karcag-Kisújszállás-Túrkeve-Mezőtúr –, amely mellett Kunhegyes, Tiszafüred és Kunszentmárton központokkal belső perifériák találhatók.

A Tisza mentén húzódó sajátos térszerkezeti törésvonaltól nyugatra helyezkedik el a megye két markáns térségi pólusa: a gazdasági központ szerepű Felső-jászsági ipari agglomeráció – itt jön létre a megyében előállított újérték mintegy 2/3-a – és az igazgatási-szolgáltató funkciójú Szolnok nagyvárosi településegysége. A Tiszántúlon Tiszafüred, Karcag és Mezőtúr, valamint részben Törökszentmiklós és Kunszentmárton tekinthető tájszervező centrumnak, itt még hiányzik egy erőteljes térségi pólus.

Sajátos térszerkezeti elem a megyében:

- A már kialakult Szolnok nagyvárosi településegysége. Ebbe a KSH besorolás szerint 3 város /Szolnok, Besenyszög, Rákócziújfalu/ és 9 község /Rákócziújfalu, Szajol, Szászberek, Tiszajenő, Tiszatenyő, Tiszavárkony, Tószeg, Vezseny, Zagyvarékas/ tartozik. Ténylegesen ide tartozó az alközponti szerepű Törökszentmiklós és Martfű, valamint Újszász és Kengyel, továbbá a Pest megyei Abony, Körösten és Jászkarajenő.
- A nagykunsági városvonal a megye keleti felének sajátos 4 napi vonzáskörzet nélküli tradicionális mezőváros alkotta eleme. Karcag és Mezőtúr teljes körű középfokú intézményhálózata alapján megyei léptékű igazgatási-szolgáltató központ. Kisújszállás és Túrkeve pedig kisvárosi szerepeket lát el. Fejlődésük ellentmondásos, ami leginkább az erőteljes gazdaság hiánya tükröz.
- A formálódó Felső-jászsági ipari agglomeráció. Ennek magja a Jászberény-Jászfényszaru-Jászárokszállás országos léptékű ipari háromszög, kapcsolódó települései a kisebb volumenű termelési kapacitással rendelkező Jásztelek, Alattyán, Jászapáti, Jászkisér, Jászládány.

A megye **városai** közül:

- Felsőoktatás Szolnokon és Jászberényben folyik.
- A középfokú intézmények teljes körűen Szolnokon, Jászberényben, Karcagon és Mezőtúron, míg részlegesen Jászapáti, Törökszentmiklóson, Kunszentmártonban, Kunhegyesen és Tiszafüreden találhatók meg. Ez a 9 város egyben járásszékhely is, mint vonzáskörzettel rendelkező település.

- A többi 13 városnak nincs tényleges napi vonzáskörzete. Közülük 3 – Besenyszög, Rákóczi falva, Újszász – a szolnoki településeggyüttes tagja és lényegében városi funkció nélküli lakótelepülés, 4 – Jászárokszállás, Jászfényszaru, Jászkisér, Martfű – kiemelkedő termelési központ, saját térségi munkaerőpiaccal, 3 – Kisújszállás, Tiszaföldvár, Túrkeve – klasszikus kisváros, 3 – Abádszalók, Fegyvernek, Kenderes – csak részlegesen rendelkezik városi funkciókkal.

A hatályos országos szabályozás szerint a 9 járásból a szolnoki kivételével valamennyi kedvezményezett. Kategorizálva: **kedvezményezett** a jászberényi, a mezőtúri, a tiszafüredi járás, **fejlesztendő** a jászapáti, a karcagi, a kunszentmártoni és a törökszentmiklósi járás, **komplex programmal fejlesztendő** a kunhegyesi járás.

Szabad vállalkozási zóna besorolás vonatkozik a szolnoki és jászberényi kivételével a többi 7 járásra.

Az alföldi településhálózat sajátosságai folyamatosságát jelzi, hogy a megye valamennyi járása ma is **tanyás térségnek** minősül.

A 2014-2020 közötti fejlesztési időszakra vonatkozó megyei területfejlesztési koncepció 4 együttkezelendő térséget jelölt ki, mint a forrásfelhasználás szabályozási elemeit.

Ezek:

- **Jászság** (jászapáti, jászberényi járások),
- **Szolnok – Törökszentmiklós – Martfű térsége** (szolnoki, törökszentmiklósi járások),
- **Nagykunság – Tisza-tavi térség** (karcagi, kunhegyesi, tiszafüredi járások),
- **Mezőtúr térsége – Tiszazug** (kunszentmártoni, mezőtúri járások).

A megye **sajátos funkciójú** települései a következők:

1.) **Ipari termeléssel rendelkező település /24/**

1.1 Kialakult termelési centrum /10/

(országos/nemzetközi jelentőségű ipari tevékenység önálló végtermék gyártással)

Jászfényszaru, Jászberény, Jászárokszállás, Szolnok, Tószeg, Szajol, Törökszentmiklós, Martfű, Tiszapüspöki, Túrkeve

1.2 Kisebb volumenű ipari központ /9/

(egy vagy néhány megyei/helyi jelentőségű üzem) /

Jászkisér, Jászládány, Jásztelek, Alattán, Tiszaföldvár, Kisújszállás, Kenderes, Örményes, Kunhegyes

1.3 Potenciális térségi foglalkoztatási központ /5/

(ipari parkkal rendelkező település depressziós térségben)

Jászapáti, Kunszentmárton, Mezőtúr, Karcag, Tiszafüred

2.) Turisztikai célterület települései /28/

2.1 Országosan kiemelt turisztikai térség települései /11/

Abádszalók, Berekfürdő, Karcag, Kunmadaras, Tiszaderzs, Tiszafüred, Tiszaigar, Tiszaörs, Tiszaszentimre, Tiszaszőlős, Tomajmonostora

2.2 Megyei jelentőségű célterületek /17/

2.2.1. Idegenforgalmi központ / 2/

(meghatározó mértékű turizmus sokrétű szolgáltatásra és vonzerőre épülve)
Cserkeszlő, Szolnok

2.2.2 Kisebb léptékű turizmus/11/

(egy vonzerőre, vagy egy objektumra épülő tevékenység)

Jászapáti, Jászszentandrás, Nagykörű, Martfű, Rákóczifalva, Tiszakürt, Túrkeve, Kisújszállás, Törökszentmiklós, Kenderes, Nagyván

2.2.3 Fejlesztendő célterület /4/

(sokrétű vonzerő, de az infrastruktúra és a szolgáltatás fejletlen)

Jászberény, Kunszentmárton, Mezőtúr, Kunhegyes

3.) Tájgazdálkodás /32/

3.1 Pusztai gazdálkodás /4/

(HNP puffer zónájába tartozó települések)

Tiszafüred, Nagyván, Kunmadaras, Karcag

3.2 Ártéri gazdálkodás /28/

(Tisza- és Körös-menti települések közigazgatási területe, vagy annak egy része)

Tisasüly, Kőtelek, Nagykörű, Besenyszög, Szolnok, Tószeg, Tiszavárkony, Vezeny, Tiszabura, Tiszaroff, Tiszabó, Fegyvernek, Törökszentmiklós, Tiszapüspöki, Szajol, Rákóczifalva, Rákócziújfalu, Martfű, Tiszaföldvár, Cibakháza, Nagyrév, Tiszainoka, Tiszakürt, Tiszasas, Mezőtúr, Mesterszállás, Öcsöd, Kunszentmárton

Ezen tipizálás képezheti alapját a sajátos megyei övezetek esetleges szabályozásának.

3. Előzetes javaslat a területfejlesztési koncepció (2021-2027) célrendszerére

CÉLRENDSZER

JÖVŐKÉP: NÖVEKVŐ TÁRSADALMI – GAZDASÁGI SÚLY

Átfogó célok:

- A1) BŐVÜLŐ GAZDASÁG**
- A2) ÉLTETŐ ÉS ÉLHETŐ KÖRNYEZET**
- A3) EMELKEDŐ KÖZJÓ**

Területi célok:

- T1) ÚJ NÖVEKEDÉSI ÖVEZET**
- T2) FELZÁRKÓZÓ TISZÁNTÚLI TÉRSÉGEK**
- T3) FORMÁLÓDÓ TISZA-ÖKORÉGIÓ**

Specifikus célok:

- S1) ÉPÍTŐ MUNKA**
- S2) ÉRTÉKŐRZŐ TÁJHASZNÁLAT**
- S3) VONZÓ TELEPÜLÉSEK**
- S4) ÉRVÉNYESÜLŐ KÖZAKARAT**

CÉLOK ALÁBONTÁSA

JÖVŐKÉP – Növekvő társadalmi – gazdasági súly:

- a megye egésze egy fejlődési lépés- és léptékváltás előtt áll – még ha a kelet-nyugat különbségei belátható időben fennmaradnak is –, a kedvező fekvés és a fejlődő gazdaság alapján,
- a megye településeinek és emberi erőforrásának fel kell nőnie ezekhez, hogy a lehetőség megragadásra kerüljön.

A1) BŐVÜLŐ GAZDASÁG:

- a gazdasági potenciál mennyiségi és minőségi növekedése,
- a szükséges feltételek folyamatos biztosítása – üzleti környezet, munkaerő.

A2) ÉLTETŐ ÉS ÉLHETŐ KÖRNYEZET:

- a gazdaság – a társadalom – a természet tartós harmóniája,
- a létfeltételek és az életminőség fejlődése környezetbarát módon történik.

A3) EMELKEDŐ KÖZJÓ:

- a népesség képzettsége és egészségi állapota alapján biztosítható a minőségi munkaerő és a munkavállaláson keresztül a társadalmi felzárkózás,
- a társadalom önszerveződő csoportok együttműködésén keresztül újul meg.

T1) ÚJ NÖVEKEDÉSI ÖVEZET:

- M3-M4-M5 tengely,
- a Jászság, Szolnok és Törökszentmiklós térsége, valamint a Tiszazug a Budapest metropolisz térség külső városgyűrűjének részeként fejlődik tovább.

T2) FELZÁRKÓZÓ TISZÁNTÚLI TÉRSÉGEK:

- új térségi pólus kialakítása a Tiszántúlon,
- Mezőtúr térségében, a Nagykunságban és a Tisza-tó környékén összhangba kerül a népesség megtartó és -eltartó képesség.

T3) FORMÁLÓDÓ TISZA-ÖKORÉGIÓ:

- a Tisza-mentén, egy nemzetközi együttműködés részeként megvédésre és fejlesztésre kerül a természeti környezet és számottevően csökken a környezeti kockázat,
- Szolnok ténylegesen a Tisza fővárosa lesz.

S1) ÉPÍTŐ MUNKA:

- a foglalkoztathatóság és a foglalkoztatás folyamatos fejlesztése a gazdaság szükségleteihez igazítva, a munkavállalás ösztönzése a társadalmi és területi különbségek csökkentéséért,
- tudatos a népesség munkavállalásának erőteljes ösztönzése a társadalmi problémák kezelése érdekében.

S2) ÉRTÉKŐRZŐ TÁJHASZNÁLAT:

- megújuló agrárium, fenntartható környezet,
- a megye kedvező mezőgazdasági adottságai és termelési hagyományai alapján fenntartható tájhasználat alakul ki.

S3) VONZÓ TELEPÜLÉSEK:

- a kiépült infrastruktúra, a megújult épületállomány, az energiahatékonyság, a kedvező elérhetőség és a jelentős zöldterület minden település jellemzőjévé válik.

S4) ÉRVÉNYESÜLŐ KÖZAKARAT:

- az újraszerveződő helyi közösségek érdemben formálják a fejlesztéseket, szoros partnerségben az önkormányzattal, így biztos alapjai a felzárkózásnak.

INDOKLÁS

Jász-Nagykun-Szolnok megye mai valósága – mint cseppben a tenger – lényegében leképezi napjaink Magyarország társadalmi-, gazdasági- és környezeti állapotát. Vagyis jellemzői, lehetőségei és megoldandó problémái azonosak az országosakkal.

Néhány példa erre az állításra:

- számában fogyó, öregedő és gyenge egészségű népesség,
- átlagos képzettség és hasznosítható szaktudás,
- számottevő területi különbségek a keleti és a nyugati megyerészek között,
- fejlődő nemzetközi tulajdonú ipar, amely alkalmazott innovációra és betanított munkára épül,
- alacsony hozzáadott értéket előállító gazdaság, amely zömmel exportra termel viszonylag kis haszonnal,
- a termelő kapacitás számottevő és bővül, a foglalkoztatási mutatók tartósan javulóak, de a bérek területi összevetésben kirívóan alacsonyak,
- belső tőkehiány, alacsony megtakarítási és felhalmozási hányad,
- a természeti és környezeti adottságok kiválóak, de erőteljes a környezeti kitétség és közepes színvonalú az agrárágazat,
- az infrastruktúra kiépülése a közutak és a belterületi utak kivételével a közeljövőben befejeződik, jellemzői átlagosak,
- a területi elhelyezkedés ellenére intenzívek a nemzetközi kapcsolatok,
- ellentmondásos kapcsolódás a dinamikus pólusokhoz.

Mindezek egy fokozatosan, de nem azonos mértékben és ütemben dinamizálódó megye képét vetítik elénk, ahol a területi és társadalmi különbségek a foglalkoztatáson keresztül számolhatók csak fel. A minden irányú nyitottság kockázatát, de egyben értéket és lehetőséget jelent, ha kooperációra ösztönöz.